

гiлки влади вже не один мiсяць триває неправове та неконституцiйне обмеження прав i свобод людини пiд назвою «карантин», що виправдовується суспiльною необхіднiстю. Дiї влади мають бути рiшучими та в той же час легiтимними та пропорцiйними, вони мають бути спрямованi на захист населення, а не на його залякування. Коли нормативно-правовий акт органу державної влади приймається з порушенням норм Конституцiї України, то навряд чи слiд чекати, що населення буде беззаперечно його виконувати.

Лiтература:

1. Конвенцiя про захист прав людини i основоположних свобод вiд 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004/conv#n80 (дата звернення 01.12.2020)

2. Конституцiя України № 254к/96-ВР вiд 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. (дата звернення 02.12.2020)

3. Окрема думка суддi Конституцiйного Суду України Лемака В.В. стосовно Рiшення КСУ № 10-п/2020 URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/10_p_2020_1_0.pdf (дата звернення 03.12.2020).

ПОРУШЕННЯ ТА ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН ПiД ЧАС КАРАНТИНУ

Балагурак В. В.

студентка юридичного факультету

Науковий керiвник: Грицай I. О.

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри загальноправових дисциплiн

Днiпропетровського державного унiверситету внутрiшнiх справ

м. Днiпро, Україна

Права громадянина – це тi, гарантованi державою, можливостi людини якi гарантують її iснування, самореалiзацiю задоволення потреб та iншi фактори щодо дiяльностi та становлення людини як особистостi та громадянина. Цi права iснують у людей з народження та можуть бути обмеженi тiльки у визначених випадках. На сьогоднiшнiй час у свiтi вiдбувається розповсюдження вiрусу COVID-19, який є дуже небезпечним та зараження цим вiрусом, згiдно з офiцiйними статистиками держав, може закiнчитися навiть смертю людини. Задля протидiї можливостi розповсюдження пандемiї держави створюють всi

необхідні умови для захисту своїх громадян та неможливості його подальшого поширення. Чи обмежуються права людини і громадянина під час карантину? Так, відповідь позитивна. Та оскільки людина, її життя, здоров'я і безпека – це, відповідно до чинної Конституції України, найвища соціальна цінність, такі обмеження цілком обґрунтовані. Вони, згідно з рекомендаціями ООН «Human rights at the time of COVID-19 – a Guidance Note», мають бути пропорційними, необхідними та недискримінаційними [1].

В таких випадках країни вводять стани, які обмежують права та свободи людей. Тому дослідження таких прав є, насправді, дуже важливим фактором задля доведення законності таких дій з боку держав. Конституція України визначає, що усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними [2]. Це говорить про конституційних захист та неможливість обмеження прав громадян України. 11 березня Кабінет Міністрів України у постанові № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» запровадив на всій території держави карантин. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», карантин – адміністративні та медико-санітарні заходи, що застосовуються для запобігання поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб [3]. В цій постанові прямо обмежувалось право на вільне пересування, яке гарантоване конституцією та відповідно до її положень не може бути обмеженим. Але після стрімкого збільшення захворюлих на коронавірус держава запровадила більш жорсткіші карантинні умови, де обмежувались особисті, політичні та інші права, в тому числі й права на повагу до приватного життя яке полягає в обов'язковому посвідченні особистості та перевірку її особистих даних. Осіб, які мали симптоми або підозру на COVID-19 держава відправляла на примусову обсервацію, цим самим порушивши право на свободу та особисту недоторканість.

Після прийняття виконавчою владою такого рішення, перед суспільством постало питання чи є законним таке обмеження, чи влада порушення норми Конституції. Більшість вважають такі міри не законними, так як вони впевнені в можливості обмеження таких прав тільки в умовах введення в країні або на її теренах надзвичайного чи воєнного стану, інші вважають таке рішення цілком правомірним, так як держава піклується про життя та здоров'я людей. Україна є підписантом Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, тому норми цієї Конвенції поширюються на територію нашої держави. Окремі положення цього міжнародного договору говорять про можливість втручання в особисті права там, де є необхідність захисту здоров'я демократичного суспільства. А так як норми міжнародного

законодавства мають перевагу над національним, то можна вважати такі дії цілком правомірними так, як в даному випадку така загроза існує, тому держава повинна створювати всі необхідні умови для безпеки та подолання цього вірусу. Але таке обмеження прав та введення карантину повинно відповідати та діяти у рамках встановленої процедури та за її додержанням.

Отже, дії держави стосовно впровадження карантину та обмеження прав людини є дійсно правомірними, так як виникає необхідність запровадження таких норм для подолання цієї смертоносною інфекції. Але слід пам'ятати що такі заходи мають тимчасовий характер, так як вони полягають в тимчасовому обмеженні прав фізичних та юридичних осіб. Тому дані права обмежені на період запровадження карантину, а деякі взагалі мають рекомендаційний характер, дотримуючись яких, кожен може захистити себе та оточуючих від можливості захворіти та настання летальних наслідків таких дій.

Література:

1. Остапенко О.О. Обмеження прав під час карантину: що «каже» законодавство? URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/22896/1/Prava%20grom.%20na%20karantini%20Ostapenko.pdf>

2. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).

3. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 6 квітня 2000 року № 1645-III. Ст.43 (зі змінами та доповненнями)

СУЧАСНИЙ КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

Вітрук В. В.

студентка юридичного факультету

*Науковий керівник: **Задаля Д. К.***

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

З набуттям незалежності України у зв'язку зі зміною традиційної парадигми право розуміння, що базувалася на постулатах юридичного

позитивізму, починається розвиток сучасного конституційного процесу в Україні, який пов'язується з прийняттям Декларації про державний суверенітет України. Питання конституційної реформи як невід'ємного аспекту історії Конституції України розглядаються в багатьох підручниках з конституційного права, досліджуються в монографічних працях в аспекті розвитку інститутів парламентаризму, президента, охорони Конституції тощо [1, с. 220].

Серед сучасних розвідок, присвячених дослідженню цього питання, слід виділити публікації Ю. Рубана, Л. Наливайко, С. Балана, С. Конончук, М. Орзих. Сутність сучасного конституційного процесу проявляється у таких його рисах: обумовлений одночасністю виникнення і узгодженістю дії процесуальних норм з матеріальними нормами; містить імперативну складову; ґрунтується на принципах демократизму і законності, пріоритету прав і свобод громадян; має системний характер.

Можна виділити три основні етапи. Перший етап (з 1990 року до 1993 року). На цьому етапі була розпочата робота з підготовки проекту нової Конституції України. Верховна Рада України РСР 24 жовтня 1990 року утворила Конституційну комісію, яка складалася з 59-ти осіб. В кінцевому результаті комісія розробила Концепцію нової Конституції України. В ньому було зазначено загальнометодологічні принципи майбутньої Конституції. Комісія підготувала проект нової Конституції України 26 жовтня 1993 року.

Другий етап почався після завершення дострокових парламентських і президентських виборів, з 1994 року до 1995 року. Даний етап, вважається як відновлення конституційного процесу. Була зібрана комісія щодо питання про встановлення тимчасового конституційного правопорядку. Результатом другого етапу 1995 року було укладення Конституційного договору між Президентом України і Верховною Радою України про організацію державної влади та місцевого самоврядування.

Третій етап розпочався одразу після закінчення другого етапу у 1995 року та характеризувався такими особливостями: створення Конституційною комісією Робочої групи з підготовки проекту нової Конституції України; схвалення проекту Конституції; представлення проекту на спеціальному засіданні Верховної Ради України 20 березня 1996 року; 5 травня 1996 року створення Тимчасової спеціальної комісії для доопрацювання проекту Конституції України; колективне обговорення статей і прийняття Конституції України; офіційне оприлюднення – 14 липня 1996 року [1, с. 221].

Існував також 4 етап який розпочався 28 червня 1996 року. Він був пов'язаний із необхідністю внести зміни до Основного закону суспільства та держави 1996 р., спрямовані на трансформацію форми

правління в Україні (від президентсько – парламентської до парламентарно – президентської) [2, с. 165].

На нашу думку, конституційний процес – це насамперед процес правотворчої діяльності, спрямованої на вироблення, прийняття, введення в дію та змінення органами державної влади, громадянами, іншими уповноваженими суб'єктами Основного Закону держави. Таке визначення дає можливість відмежувати конституційний процес від близьких до нього понять, таких як політичний процес», «законодавчий процес», «конституційна реформа» тощо [3]. Як правове явище, конституційний процес, звичайно належить до явищ і суспільних, а точніше суспільно-політичних. Проте в останніх конституційний процес існує як складова більш загального суспільно-політичного процесу, оскільки без права, втіленням якого виступає Конституція, процес не може бути визначений як «конституційний».

Отже, конституційний процес – це послідовний, історично обумовлений процес формування українського конституціоналізму, що становить собою послідовну конституційну реформу в Україні. Конституційний процес поділяється на чотири етапи. Сучасна конституційна історія України відзначена постійними викликами і спробами знайти правильний баланс повноважень між Президентом, Кабінетом Міністрів і парламентом. Однак, сьгоднішній період конституційної реформи, як і всі попередні, так само характеризується двома напрямками. Перший – стосується забезпечення реалізації конституційний змін (у зв'язку з відновленням дії положень Конституції України) в чинне законодавство України. Другий напрям пов'язаний з підготовкою змін до чинної Конституції України. Цей період конституційної реформи зумовлений усіма попередніми етапами та несе в собі відбиток усіх основних суперечностей як змісту Конституції України, так і конституційного процесу. Сучасні внутрішні та зовнішні виклики роблять досить складним прогнозування перспектив конституційної реформи на цьому історичному етапі розвитку Української держави. Та важливо винести уроки з попередніх періодів конституційної реформи в Україні. Успішність і легітимність реформ значною мірою залежить від спроможності реформаторів створити зрозумілий і прийнятний образ майбутнього держави, в якій людина почуватиметься найвищою соціальною цінністю, а її права і свободи та їхні гарантії визначатимуть зміст і спрямованість діяльності держави. Політичні сили, представлені у владі, мають усвідомлювати, що мета конституційної реформи полягає не в тому, щоби забезпечити їх панування, а в тому, аби забезпечити сталий розвиток суспільства та держави, становлення справжнього конституціоналізму в Україні.

Література:

1. Агафонова Н. Питання розвитку конституційної реформи в сучасній Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 2. С. 220-231.
2. Рубан Ю.П. Конституційний процес в Україні. К. : НІСД. 2008. 220 с.
3. Єфремова Н. В. Розвиток конституційно-правової думки на прикладі «Нечерка проекту державного законладу для Української трудової Республіки». *Правове життя сучасної України*. О. : Фенікс, 2012.

СИСТЕМА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Давидова Є. О.

студентка юридичного факультету

Науковий керівник: Рибалкін А. О.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри загальноправових дисциплін

*Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Після того, як Україна отримала статус незалежної, суверенної держави та почала відходити від правил пострадянської системи права, звісно тоді і почалось формування якісної системи національного права. Українські законодавці почали прогнозувати думки, про те що існує багатоманітність системи національного права, та почали виділяти його підсистеми, для того щоб повністю було сформовано, таке явище як система конституційного права. Перш за все хотілось зазначити, що являють собою поняття та зміст конституційного права, які основні юридичні чинники формулюють поняття системи конституційного права.

Проблематикою визначення, поняття системи конституційного права займались такі провідні науковці, як В.О. Боняк, В.А. Завгородній, А.В. Самотуга та Л.А. Філяніна, вони надають визначення, що саме конституційне право виступає комплексом тісно пов'язаних між собою правових норм, які у свою чергу, характеризуються внутрішньою єдністю та деякими певними особливими рисами, що допомагають відрізнити її від інших. Ці характеристики обумовлені суспільними взаємовідносинами, на врегулювання яких направлені конституційно-правові норми, тобто самим предметом галузі конституційного права [1].